

Nr 281.

Av herr **Johansson** i Stockholm, om avskaffande av terminsavgifterna vid de allmänna läroverken och därmed jämförliga skolor.

1947 års riksdag beslöt att från och med utgången av budgetåret 1946/47 avskaffa den del av terminsavgifterna för elever vid de allmänna läroverken, vilken erlagts till statsverket. I Kungl. Maj:ts förslag härom förklarades, att »frågan om avskaffande av lärjungeavgifterna vid de allmänna läroverken och därmed jämförliga läroanstalter länge varit aktuell och torde böra lösas så snart lämpligen kan ske». Det ansågs emellertid »med hänsyn till anslagsfrågornas ur teknisk synpunkt komplicerade beskaffenhet» icke möjligt att samtidigt ställa förslag om samtliga avgifters avskaffande.

Eleverna vid nämnda läroanstalter få alltså alltjämt betala en icke obetydlig, för många ganska betungande terminsavgift, som går till skolornas biblioteks- och materialkassor, till de s. k. ljus- och vedkassorna, som även delvis bestrider kostnaderna för vaktmästarpersonalen. Den sammanlagda storleken av dessa avgifter uppskattades för budgetåret 1944/45 till »icke obetydligt över 5 000 000 kronor» och torde nu uppgå till ännu mera.

Som ett led i demokratiseringen av skolväsendet är det en angelägen uppgift att minska kostnaderna för tillträde till läroverken och jämförliga skolor. Det införda stipendiesystemet har i viss mån underlättat för begåvade, mindre bemedlade ungdomar att fortsätta skolgången utöver folkskolan. Ännu äro emellertid kostnaderna härför betungande för många och ett hinder för ett rationellt urval av elever. Ännu är i stor utsträckning tillträde till högre skolgång ett privilegium för de mera besuttnas barn.

Den planerade stora skolreformen avser att genomgripande demokratisera skolväsendet. Dess genomförande kommer emellertid att ta mycket lång tid. I avvaktan härpå måste det anses som en angelägen uppgift att så långt möjligt avlägsna de ekonomiska spärrar som finnas. Ett fullständigt avskaffande av elevavgifterna till läroverken och jämförliga skolor skulle utan tvivel ytterligare underlätta för mindre bemedlade att fortsätta sin skolutbildning, och den »komplicerade beskaffenheten» torde icke vara värre, än att dessa avgifter mycket snart skulle kunna avskaffas. Statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet har emellertid i år icke ens ansett sig kunna biträda skolöverstyrelsens förslag, att staten helt skulle övertaga kostnaderna för vaktmästarpersonalen, varigenom kostnaderna för elevernas skolgång skulle kunna i någon mån nedbringas. Avslaget motiveras med att det icke är »normala förhållanden», d. v. s. det ingår som ett led i den allmänna besparingspolitiken.

Undertecknad kan icke dela denna motivering och anser att staten helt bör övertaga de kostnader, som nu bestridas av terminsavgifterna vid de allmänna läroverken. Med hänvisning till det anförda föreslås,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om vidtagande av omedelbara åtgärder i syfte att helt avskaffa terminsavgifterna vid de allmänna läroverken och därmed jämförliga skolor.

Stockholm i januari 1948.

Gustav Johansson.
